
Planer for 2012

Bakgrunn

Vedlagte utkast til Årsplan 2012 er utarbeidet etter Kunnskapsdepartementets mal, gitt i tildelingsbrevet for 2012. Utgangspunktet for planene er de overordnede målene innenfor universitetets viktigste oppgaver, fra universitetets fornyede strategi for 2011-2015.

Kvalitet skal være rettesnor for all virksomhet ved universitetet, for forskning og undervisning. Kvalitetsvurderinger vil blant annet komme til uttrykk i resultater ved anerkjente rangeringer, publisering i velrenommerte publiseringskanaler, gjennomslag for søknader til nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer, fagevalueringer og sakkyndige vurderinger av prosjektsøknader og gjennom internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid. Strategien uttrykker hovedmål og prioriteringer innenfor hovedmålene.

I tildelingsbrevet for 2012 orienterer Kunnskapsdepartementet om endringer i målstrukturen for universiteter og høyskoler. Hovedtrekkene i og formålet med ny målstruktur var også tema i etatsstyringsmøtene i 2011. Departementet har lagt følgende til grunn i utviklingen av en ny målstruktur, sektormålene bør være langsiktige og stabile, de politiske prioriteringer bør tydeliggjøres innenfor mål- og resultatstyringsmodellen for sektoren, departementets nasjonale virksomhetsmål fjernes fra målstrukturen og det delegeres til institusjonene selv å fastsette virksomhetsmål tilpasset den enkelte institusjons virksomhet. Videre bør antall felles nasjonale styringsparametere reduseres og styringsdialogen mellom departementet og den enkelte institusjon skal ha et langsiktig perspektiv, fokusere på strategisk utvikling og profil og ansvarliggjøring av institusjonene for planlegging og utvikling av egen virksomhet. I styringsdialogen med institusjonen i 2012 vil departementet være opptatt av at den enkelte institusjon har virksomhetsmål som underbygger institusjonens egenart og strategi.

Universitetets hovedmål

Universitetets overordnede strategi danner utgangspunkt for strategier ved hvert fakultet, for handlingsplaner og for årsplaner, som gir grunnlag for å sette mer konkrete mål. Strategien er ikke så konkret at den reduserer styrets, fakultetenes og fagmiljøenes handlingsrom. Virksomhetsmålene skal være forankret i universitetets strategi og egenart. I vedlagte utkast beskrives virksomhetsmål og styringsparametre med utgangspunkt i universitetets strategi og sektormål og styringsparametre fra Kunnskapsdepartementet. Fire av de fem forslagene til virksomhetsmål er identiske med hovedmålene i strategien for 2011-2015. Virksomhetsmål for utvikling av museet er ikke beskrevet så konkret i strategien, men er i tråd med vedtak i universitetsstyret om utvikling ved Universitetsmuseet i Bergen. Tilsvarende er de foreslåtte styringsparametrene i hovedsak identiske med de strategiske prioriteringene for å nå hovedmålene. Vurderingene av planlagte mål relateres til risikovurderinger.

Årsplanen oppsummerer også felt der det skal settes inn særlige tiltak for å nå målene. I tillegg til å gi ambisjonsnivå for konkrete styringsparametre, utarbeides det planer innenfor områder der KD vil ha spesiell oppmerksomhet i 2012. Følgende områder er spesielt kommentert i tildelingsbrevet, økt kapasitet i høyere utdanning, særlig i profesjonsfagene, økt forskningsinnsats i realfag, teknologifag og profesjonsfag og økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon.

Universitetets årsplan for 2012 bearbejdes etter styrets behandling, og sendes innen fristen til departementet. I forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding, vil fakultetene gi en nærmere analyse. Fristen for meldingene er 15. april. Fakultetenes meldinger inngår i meldingene for universitetet og legges fram for universitetsstyret i mai.

Hovedtrekk

Strategien klargjør Universitet i Bergens verdigrunnlag, status, posisjon og rolle regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Den identifiserer drivkrefter som påvirker universitetet og gjennom å tydeliggjøre valg og ambisjoner, viser den hvordan institusjonens prioriteringer har betydning for å videreutvikle Universitetet i Bergen som et internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet. Strategien peker ut retningen for beslutninger, tiltak og bruk av ressurser for hele institusjonen. I et eget kapittel tydeliggjøres mål og strategiske prioriteringer med utgangspunkt i hovedmål og prioriteringer for å fremme hovedmålene. Det er naturlig at universitetet i fastsetting av egne virksomhetsmål og styringsparametre tar utgangspunkt i de mål og prioriteringer som er fastsatt i den nylig vedtatte strategien.

Universitetet har et spesielt ansvar for grunnforskningen, og det er særlig viktig å legge til rette for frie, nysgjerrighetsdrevne prosjekter i våre fagmiljøer. I 2012 iverksettes to spesielle tiltak for dette formålet, for det første er fellesløftet for fri prosjektstøtte viktig. Det innebærer at forskningsrådet får en økning av sitt budsjett for frie prosjekter. UiBs andel av dette er 21 millioner av vårt eget budsjett, pluss 21 millioner av forskningsrådets økte midler – til sammen 42 millioner kroner. For det andre gir UiB, med utgangspunkt i forslag fra Fagerbergutvalget, driftsmidler for forskning til hver enkelt av våre faste fulltids vitenskapelig ansatte som har minst ett publiseringspoeng per år de siste tre årene.

Ambisiøse kvalitetskrav skal gjelde all forskning og utdanning. Særlig innsats skal legges i å rekruttere og beholde de beste forskerne, god forskningsledelse og bedre kjønnsbalansen. Samtidig prioriteres det å tilrettelegge for tilstrekkelig forskningstid, gode forskningsvilkår og ressurser for best mulig forutsetninger for høy kvalitet og fremragende forskning.

Universitetet i Bergen skal tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge. Å utvikle forståelsen av kvalitetsbegrepet er sentralt, gjennom prosjektet Kompetanse 2020 og i et eget prosjekt for å utrede definisjoner av kvalitet i utdanningen. Prosjektene har vært sentrale og har satt dagsorden nasjonalt og ved universitetet. Å videreføre og følge opp prosjektene har høy prioritet i 2012. Kvalitetssystemet legger premissene for den kontinuerlige prosessen med utvikling og forbedring av studietilbudene. Innen utgangen av 2012 skal det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket være implementert i alle program og emner.

Universitetet vil ha særlig oppmerksomhet om uønsket bruk av midlertidige stillinger i 2012 for å redusere andelen midlertidige ansatte og rekruttere flere til faste vitenskapelige stillinger.

Universitetet forskutterer midler for Statsbyggs forprosjektet for å restaurere museumsbygget til formidlings- og representasjonsbygg for universitetet, byen og regionen i 2012.

Med disse kommentarene fremmes følgende forslag til:

Vedtak:

Universitetets planer for 2012 ferdigstilles med bakgrunn i vedlagte utkast og med styrets kommentarer

01.02.12 - STV/TOT
Vedlegg: Utkast til plan for 2012



Universitetet i Bergen

Planer 2012

UTKAST

til behandling i Universitetsstyret torsdag 16. februar 2012



Universitetets hovedmål – kvalitet som rettesnor

Universitetsstyret vedtok strategi for perioden 2011-2015 i 2011. Strategien legger til grunn at kvalitet skal være rettesnor for all virksomhet ved universitetet, for forskning og undervisning. Kvalitetsvurderinger vil komme til uttrykk i resultater i anerkjente rangeringer, publisering i velrenommerte publiseringskanaler, gjennomslag i nasjonale og internasjonale forskningsprogrammer, fagevalueringer og sakkyndige vurderinger av prosjektsøknader og internasjonalt forsknings- og utdanningssamarbeid.

Strategien klargjør universitets verdigrunnlag, status, posisjon og rolle regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Den identifiserer drivkrefter som påvirker universitetet og tydeliggjør valg og ambisjoner. Strategien peker ut retningen for beslutninger, tiltak og bruk av ressurser. Mål og strategiske prioriteringer tydeliggjøres med utgangspunkt i hovedmål. Universitetet tar klart utgangspunkt i strategien for fastsetting av egne virksomhetsmål og styringsparametre.

Universitetet har et spesielt ansvar for grunnforskningen, og det er særlig viktig å legge til rette for frie, nysgjerrighetsdrevne prosjekter. I 2012 iverksettes to nye tiltak for formålet. Det felles løftet for fri prosjektstøtte mellom universitetene og departementet innebærer at Forskningsrådet har fått økt budsjettet for frie prosjekter. UiBs andel er 21 millioner av vårt eget budsjett pluss 21 mill av forskningsrådets økte midler, til sammen 42 mill kroner. Inspirert av et forslag fra Fagerbergutvalget, gis driftsmidler for forskning til hver enkelt av de faste fulltids vitenskapelig ansatte med minst ett publiseringspoeng per år de siste tre årene.

Ambisiøse kvalitetskrav gjelder all forskning og utdanning. En særlig innsats skal legges i å rekruttere og beholde de beste forskerne, god forskningsledelse og bedre kjønnsbalansen. Samtidig skal det tilrettelegges for tilstrekkelig forskningstid, gode forskningsvilkår og ressurser slik at rammene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige.

Universitetet i Bergen skal tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge. Å utvikle forståelsen av kvalitetsbegrepet var sentralt i 2011, ved prosjektet Kompetanse 2020 og i et prosjekt for å utrede definisjoner av kvalitet i utdanningen. Prosjektene har satt dagsorden nasjonalt og i organisasjonen. Å videreføre og følge opp prosjektene har høy prioritet i 2012. Kvalitetssystemet legger premisser for den kontinuerlige prosessen med utvikling og forbedring av studietilbudene. Innen utgangen av 2012 skal kvalifikasjonsrammeverket være implementert i alle program og emner. Prosjektet DigUiB er sentralt og er prioritert i 2012.

Universitetet vil ha særlig oppmerksomhet om uønsket bruk av midlertidige stillinger i 2012. Universitetet forskutterer midler for å fortsette samarbeidet med Statsbygg om forprosjektet for å restaurere museumsbygningen til formidlings- og representasjonsbygg for universitetet, byen og regionen. Statsbygg vil ferdigstille det nye odontologibygget for bruk i 2012.

Virksomhetsmål

Den overordnede strategien danner utgangspunkt for strategier ved hvert fakultet, handlingsplaner, årsplaner og budsjett som gir grunnlag for å sette mer konkrete mål og gjøre risikovurderinger. Strategien gir hovedmål og prioriteringer innenfor hovedmålene, men er ikke så konkret og uttømmende at den reduserer styrets, fakultetenes og fagmiljøenes handlingsrom i strategiperioden. I utarbeidelsen av institusjonenes egne virksomhetsmål er det viktig at disse er forankret i universitetets strategi og egenart.

Universitetets oppfølging av strategi, hovedmål og strategiske prioriteringer er lagt opp etter følgende plan:

- I strategi 2011-2015 finnes overordnede mål og prioriteringer

- Hovedmål (virksomhetsmål) og styringsparametre (resultatindikatorer) vedtas i forbindelse med universitetsstyrets behandling av rapport og planer
- Målene følges opp med prioriteringer i budsjettene og i handlingsplaner
- Oppnådde resultater evalueres og risiko for ikke å nå ambisjonene vurderes i samspill med fakultetene i meldinger om forskning, utdanning og forskerutdanning
- Eventuelle endringer av skjer årlig i arbeidet med meldinger og årsrapport og følges opp i nye planer

Universitetets virksomhetsmål (hovedmål) er utformet i tråd med departementets målstruktur. For øvrig bygger universitetets virksomhetsmål på universitetets strategi.

I det følgende beskrives universitetets virksomhetsmål og styringsparametre med utgangspunkt i universitetets strategi og sektormål og styringsparametre fra Kunnskapsdepartementet. Fire av de fem forslagene til virksomhetsmål for UiB er identiske med hovedmålene i strategien for perioden 2011-2015. Virksomhetsmål for museet er ikke beskrevet så konkret i strategien, men er i tråd med vedtak universitetsstyret om utvikling i universitetsmuseet. Tilsvarende er de foreslåtte styringsparametrene i samsvar med prioriteringene i strategien for å nå hovedmålene. Vurderingene av planlagte mål er relatert til risikovurderinger.

Utdanning

UiB har som hovedmål for utdanningen å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Hovedmål og prioriteringer er definert i strategien, men handlingsplaner knyttet til læringsmiljø, internasjonalisering og akademisk redelighet legger viktige premisser for det praktiske utviklingsarbeidet innen utdanningsvirksomheten. For utdanningen er det særlig viktig å konsolidere tilbudet og samtidig være forskningsbasert. Dette er viktigere enn å utvikle nye undervisningsopplegg og ta opp flere studenter. Kvalitet og dimensjonering av studier må derfor sees i sammenheng.

I tillegg til handlingsplanene ønsker universitetet å vektlegge utvalgte utviklingsområder:

Universitetet i Bergen skal tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge. Å utvikle forståelsen av kvalitetsbegrepet var sentralt i 2011, gjennom prosjektet Kompetanse 2020 og i et prosjekt for å utrede definisjoner av kvalitet i utdanningen. Prosjektene satte dagsorden nasjonalt og i organisasjonen, å videreføre og følge opp prosjektene har høy prioritet i 2012.

Innen utgangen av 2012 skal det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket være implementert i alle program og emner. UiB har arbeidet systematisk med rammeverket over lengre tid og fakultetene har kommet langt i prosessen. Premissene for det nasjonale rammeverket har endret seg mye fra arbeidet med læringsutbyttebeskrivelser startet i 2006, og nye oppgaver er definert. I 2012 rettes oppmerksomheten mot videreutvikling. Følgende vektlegges:

- Læringsutbyttebeskrivelsene skal ikke være relatert til karakterer
- Sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser og undervisnings- og vurderingsformer
- Sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå og programnivå
- Særlig oppmerksomhet om kvalifikasjonsrammeverket for PhD

Undervisning og vurdering danner kjernen i utdanningsvirksomheten. I forlengelsen av arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket er det viktig å drøfte vurderingsformer – i hvilken grad er det samsvar mellom etablert vurderingspraksis, og de nye målformuleringene om kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse i studietilbudene?

Sentre for fremragende utdanning er et tiltak for å utvikle høyere utdanning og heve status for utdanningsinnsats. Flere har planer om å søke om senterstatus. Universitetet vil fortsette arbeidet med å tilrettelegge for søknader og potensielle prosjekter.

Ny teknologi gir nye muligheter, men undervisningen ved universitetene har i begrenset grad vært påvirket av utviklingen innenfor IKT og nye medier. Prosjektet DigUiB («Digitale hjelpemidler og støttesystemer for utdanning ved Universitetet i Bergen») startet i 2010 for å utarbeide nye løsninger til bruk i utdanningsvirksomheten. Prosjektet er tredelt: digitalisering av pensum, digitalisering av undervisning og digitalisering av eksamen. Prosjektet har en sentral rolle i å modernisere utdanningssystemet og vil bli videre prioritert i 2012.

Universitetet inngår i samarbeid om utdanningstilbud nasjonalt og internasjonalt, i form av felles studieprogram og grader. Samarbeidsprosjekter har fordeler og blir sett som viktige studiekvalitetsfremmende tiltak. Samtidig er det spesielle utfordringer ved ordningene, for ledelse, organisasjon og koordinering, økonomi, pedagogikk og kvalitetssikring. Mange av problemstillingene går igjen i forvaltningen av tverrfaglige program internt i universitetet. Universitetet ønsker å oppsummere erfaringene med tverrfaglige program, felles studieprogram og fellesgrader, for å skape et bedre fundament for videre samarbeidstiltak.

UiBs tilbud innenfor etter- og videreutdanning er utredet de siste to årene. I 2012 skal det vedtas modell for organisering, rolle- og ansvarsfordeling og faglige prioriteringer i EVU-virksomheten. En egen handlingsplan for etter- og videreutdanning vurderes.

Kvalitetssystemet legger premissene for den kontinuerlige prosessen med utvikling og forbedring av studietilbudene. Evaluering er sentralt i kvalitetssystemet, og er praktisert i UiBs fagmiljøer fra 1960-tallet. I 2012 ønsker universitetet å gjennomgå praksisformer, metoder og verktøy knyttet til evalueringer, både på program-, emne- og institusjonsnivå.

Alle nye ansatte i vitenskapelige stillinger ved UiB skal ha pedagogisk basiskompetanse. Program for universitetspedagogikk ble etablert i 1990 og har ansvar for kurs for personalet. Et velfungerende program er svært positivt for kvaliteten i undervisningen. I 2012 skal det gjennomføres en evaluering for å identifisere styrker og eventuelle forbedrings- og utviklingsbehov i programmet.

Studentaktiv forskning er også særlig prioritert. Formålet med studentaktiv forskning er at alle studenter på alle nivå skal ha innsikt i hva forskning er og hvordan forskningsprosessene foregår. Det legges opp til en tett kobling mellom utdanningene og fagmiljøenes forskningsaktiviteter på både bachelor- og masternivå.

Spesielle innsatsområder i 2012:

- Kvalitet i utdanning
- Oppfølging av kompetanse 2020
- Vurderings- og undervisningsformer
- Fellesgrader, tverrfaglige program
- DigUiB
- SFU-posisjonering
- Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket
- Etter- og videreutdanning
- Evaluering av universitetspedagogikk
- Studentaktiv forskning

Med de langsiktige sektormålene i 2012 legger regjeringen vekt på å øke kapasiteten i høyere utdanning, særlig i profesjonsfagene. Departementet viser til et eget vedlegg om handlingsrom for kapasitetsutvidelse. Generelt må kapasitetsutvidelse være fullfinansiert, blant annet fordi det forutsetter økning i faste faglige stillinger og investeringer i infrastruktur.

For enkelte utdanninger (særlig profesjonsstudiene innenfor helsefag) påpekes det at det kan være utfordringer med å øke kapasitet for undervisning på kort sikt, med kravene til infrastruktur og praksisordninger. For MNT-fagene er det dokumentert at KDs plassering av utdanningene i kostnads kategorier ikke dekker reelle kostnader ved studieplassene. Nye tildelinger av studieplasser innenfor dagens kostnadsrammer i MNT-fagene vil derfor ikke nødvendigvis resultere i reell kapasitetsutvidelse i tråd med forventningene til regjeringen, uten at det går ut over forskningen. Kapasitet i lektor- og adjunktutdanningene er økt de senere årene, blant annet som følge av etablering av toårige erfaringsbaserte mastergrader for allmennlærere, i tråd med departementets tildeling.

Målstruktur:

Sektormål 1 fra KD:

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

Vurdering: Høyere utdanning og forskning er del av en verdensomfattende kulturtradisjon preget av internasjonalt samarbeid og konkurranse. Forskning og utdanning skjer i økende grad på internasjonale arenaer og mellom internasjonale aktører. Hvert år drar 600 studenter ved UiB på utveksling. Over 230 internasjonale studenter får sitt første møte med UiB i 2012. Mobilitet og utveksling er viktig for universitetets internasjonale profil. Målet om at 20% av alle som oppnår en grad ved UiB skal ha hatt et studieopphold i løpet av studietiden er nådd. Studenter og ansatte ved UiB rekrutteres oftere internasjonalt, og tverr- og flerfaglige forskningsutfordringer møtes i globale nettverk av forskere.

Kvantitativ styringsparameter fra KD:

Gjennomføring på normert tid

Vurdering: Universitetsutdanningene, spesielt disiplinfagene, er preget av høyt frafall. Begrepet om frafall er ikke enkelt. Dersom det tas utgangspunkt i fullføring for studenter som startet i ulike kull, vil "Gjennomføring på normert tid" være sterkt påvirket av dette. UiB har til en viss grad lyktes med å redusere frafall etter kvalitetsreformen. NIFUs rapport «Frafall og gjennomføring i lavere grads studier etter kvalitetsreformen» viser en viss økning i andelen som er i studiet etter tre år (fra 0,75 for 1999-kullet til 0,79 for 2005-kullet), og har den høyeste andelen blant universitetene. Vurderingen er at økt gjennomføring i sterkere grad har preget mastergradene enn bachelorgraden. For noen studier, som juss, er forskjellen fra situasjonen før kvalitetsreformen stor. Det finnes ikke gyldige data for gjennomføring på normert tid i DBH. I KDs spesifisering av rapporteringskrav for 2012 blir det foreslått å benytte frafall etter ett år som styringsparameter, dette sier ikke noe om gradsopptakelse. UiB er aktiv i utviklingen av datavarehuset «STAR» som baseres på data fra FS, og her er gode indikatorer for gjennomføring prioritert. Fordi datagrunnlaget ikke er tilfredsstillende, settes det ikke ambisjoner med utgangspunkt i frafallsrapporter i 2012.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:

Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

Vurdering: Læringsutbyttet på programnivå skal være beskrevet slik at alle som fullfører et studium i større eller mindre grad skal ha oppnådd kunnskaper, ferdigheter og kompetanser som er definert i studieplanen. Kvalitetssystemet er viktig for å sikre samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser og studentenes faktiske læringsutbytte. Systemet legger opp til årlig vurdering av resultater og studieplaner og fortløpende evalueringer blant studentene. I løpet av 2012 tar universitetet sikte på å gjennomgå praksis for evalueringer, og et tema er å undersøke hvordan læringsutbyttebeskrivelser kan inngå i studentenes vurderinger av måloppnåelse på kurs og studieprogram.

Virksomhetsmål og styringsparametre innenfor sektormål I for UiB:

Virksomhetsmål:

Universitetet i Bergen har som hovedmål for utdanningen: å tilby internasjonalt anerkjent forskningsbasert utdanning, med høy faglig kvalitet og vekt på danning, kritisk refleksjon og etisk bevissthet

Vurdering: Universitetet skal tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge og utmerke seg ved å ha en sterk forankring i en europeisk universitetstradisjon. Fundamentet for utdanningstilbudet skal være solide disiplinstudier og profesjonsutdanninger basert på forskning og høy faglig kompetanse. Utdanningen skal være forskningsbasert på alle gradsnivåer med vekt på kunnskap, faglig helhetsforståelse, kritisk refleksjon og etisk bevissthet. Samtidig skal universitetets studietilbud reflektere kompetansebehovet i samfunnet og kunne tilby utdanningsprogrammer der institusjonen har særlige fortrinn.

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparameter:

- Forholdstallet mellom søkertall og opptakstall
- Andelen av studentene som har utenlandsopphold
- Antall tiltak for studentaktiv forskning
- Evaluering og forbedring av det universitetspedagogiske tilbudet til de ansatte

Vurdering: Å dimensjonere studietilbudet og studenttallet for å sikre sammenhengende tid til forskning, god undervisning og kapasitetsutnyttelse i studiene er den viktigste utfordringen i 2012. Dimensjonering av studietilbudet måles og vurderes årlig i styresak om utlysning av studieplasser. Internasjonal og flerkulturell kompetanse skal være en viktig dimensjon, som man tilegner seg både ved UiB og gjennom muligheter til utvekslingsopphold. Alle studenter ved UiB skal ha gode og faglig funderte utvekslingsmuligheter. I 2012 prioriteres særlig BRIK-landene og Japan. Studentaktiv forskning skal vektlegges og tiltak fremheves for å understreke komparative fortrinn som universitetsutdannelsene gir. Alle ansatte i undervisningsstillinger skal ha gjennomgått pedagogisk grunnopplæring. I 2012 skal tilbudet i universitetspedagogikk evalueres.

Forskning

Universitetet i Bergen har som hovedmål for forskningen å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner. Den viktigste forutsetningen for faglig framgang er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av disiplinene over stor faglig bredde og med høy internasjonal kvalitet. Universitetet har tradisjon for og et fortrinn i marin og utviklingsrelatert forskning og vil fortsette med å fremme satsingen innenfor disse områdene. Universitetet vil satse på internasjonalt profilerte fagmiljøer.

Universitetet vil prioritere å tilrettelegge for tilstrekkelig forskningstid, gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige. Universitetet skal videreutvikle gode og forutsigbare prosesser for prioriteringer og beslutninger ved å bruke relevante kriterier og virkemidler for å identifisere forskere, forskning og forskningsområder som har særlig potensial for høy kvalitet. Utfordringen for UiB som faglig ambisiøst forskningsuniversitet, er å møte de oppgavene samfunnet etterspør, og samtidig å være bredt faglig representert i den internasjonale forskningsfronten.

Spesielle innsatsområder i 2012:

- Å fremme kvalitet i grunnforskningen i hele bredden av universitetets fagdisipliner
- Å fremme internasjonal publisering

- Satsing på fri grunnforskning og bidrag til frie forskerprosjekter
- Å forsterke universitetets deltakelse i store nasjonale, internasjonale forskningsprosjekter og infrastruktursatsinger
- Å styrke universitetets internasjonale profil og å fremme forskermobilitet
- Forsterking av gode prosjekter – særlig ERC-tildelinger

Universitetets prioritering av arbeidet med å oppnå frie midler fra Norges forskningsråd og European Research Council er særlig viktig. Gjennom fellesløftet styrkes den nasjonale delen og den interne prioriteringen av frie midler. Universitetet har satt av 21 mill. kr. Til formålet i 2012, som sammen med midlene fra Forskningsrådet vil gi 42 millioner kroner. Dette er særlig viktig for å legge til rette for frie, nysgjerrighetsdrevne prosjekter.

Med utgangspunkt i et forslag fra Fagerbergutvalget, vil universitetet gi generell driftsstøtte for forskning til hver enkelt av våre faste fulltids vitenskapelig ansatte som har minst ett publiseringspoeng per år de siste tre årene.

I løpet av 2012 vil det komme svar på hvilke søknader som går videre til andre SFF-runde og hvilke som får støtte. SFF-ordningen styrker grunnforskningen og Universitetet i Bergen vil arbeide aktivt for å støtte opp om søknadsarbeidet til dem som går videre til andre runde.

Universitetet lykkes godt på den internasjonale arenaen og ordningen med 25 % forsterkning av ERC-prosjekter vurderes som viktig motivasjonsfaktor for gode søknader til Advanced og Starting Grants. Forskningsrådets ordning med at de som går videre til andre runde, men som likevel ikke får støtte fra ERC, kan få 75 % av beløpet er en ytterligere motivasjon.

EUs 7. rammeprogram går mot slutten og store midler skal fordeles i 2012 og 2013. I januar 2014 starter EUs nye rammeprogram for forskning og innovasjon, det åttende, med navnet Horizon 2020. Budsjettet er foreslått økt fra 50 milliarder til 80 milliarder Euro. Universitetet vil styrke ambisjonene om og evnen til å oppnå mer ekstern finansiering, blant annet ved aktivt å identifisere programmer og utlysninger som er relevante og aktuelle programmer og utlysninger som vil komme. Gjennom målrettet informasjon til fagmiljøene vil UiB søke å posisjonere søknader til å søke finansiering fra EU.

Forskerutdanning

Forskerutdanningen skal være forankret i grunnmiljøene og stipendiatene skal knyttes til aktive forskningsmiljø og inviteres til å delta i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler. Universitetet har lyktes med å fornye og styrke kvaliteten i forskerutdanningen i takt med doktorgradsopplæringen ellers i Europa. Gjennomstrømmingstallet er bedret hvert år de siste fem årene. Arbeidet med helhetlig oppfølging av kandidater vil fortsette i 2012

De viktigste utfordringene i 2012 er:

- Behov for bedre tilrettelagt individuell oppfølging, som veiledning
- Redusere gjennomstrømningstid
- Legge bedre til rette for utveksling/mobilitet og øke antall PhD og PD kandidater som gjennomfører et utenlandsopphold som del av sin forskerutdanning

Det er enighet blant fakultetene om videreføringen av forskerskolene, at fakultetene bør ha ansvaret for godkjenning av forskerskoler og at organiseringen må være fleksibel, slik den har vært til nå. Det er viktig å gjennomgå kvalitetskriteriene for opprettelse av forskerskoler slik at de er felles for alle fakulteter.

En undersøkelse om samfunnets behov for forskerutdanning og forskningskompetanse i framtiden er under gjennomføring, her undersøkes også forskerutdanningens relevans og synlighet. Arbeidsgiveres erfaringer og holdninger til PhD-kandidaters kompetanse og

erfaring ansatte med doktorgrad har med spesialiserte kompetansebehov i arbeidslivet skal undersøkes. Undersøkelsen gjennomføres av DAMVAD AS og sluttføres i april 2012.

Målstruktur:
Sektormål 2 fra KD;

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Vurdering: Den viktigste forutsetningen for faglig fremgang ved Universitetet i Bergen er satsing på grunnleggende forskning og videreutvikling av fagdisiplinene over stor faglig bredde og med høy internasjonal kvalitet. Universitetet har tradisjon for og et fortrinn i marin og utviklingsrelatert virksomhet og vil fortsette med å fremme satsingen innenfor disse områdene. Universitet vil satse på internasjonalt profilerte fagmiljø. En forutsetning for kvalitet over en stor faglig bredde er tilstrekkelige driftsmidler til disposisjon for den enkelte ansatte. Ordningen med tildeling av små driftsmidler videreføres innenfor fakultetenes rammer, sammen med driftsmidler for forskning for dem som publiserer.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:
Resultatoppgåelse på forskning i forhold til sin egenart.

Vurdering: Universitetet vil tilrettelegge for tilstrekkelig forskningstid, for gode forskningsvilkår og ressurser slik at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige. Universitetet vil videreutvikle gode og forutsigbare prosesser for prioriteringer og beslutninger og bruke relevante kriterier for å identifisere forskere, forskning og forskningsfelt med særlig potensial for høy kvalitet. Midler til frie forskerprosjekter og ERC er viktigst å oppnå. Analyse av siteringer og publikasjoner, og uttelling i internasjonal og nasjonal konkurranse om forskningsmidler vil dokumentere universitetets resultatoppgåelse.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:
Samspill mellom forskning og utdanning.

Vurdering: For å kunne tilby den beste forskningsbaserte utdanningen i Norge, må det sikres at undervisningstilbudet er basert på forskning og høy faglig kompetanse. Samtidig skal universitetets studietilbud reflektere kompetansebehovet i samfunnet. Det er viktig å kunne tilby utdanningsprogrammer der institusjonen har særlige forskningsmessige fortrinn. Å holde fast ved prinsippet om at alle vitenskapelig ansatte skal bruke like mye tid til forskning som til undervisning og veiledning, er et viktig grunnlag for kvalitet forskningen og utdanningen. Universitetet har som prinsipp antallet studenter og studieplasser må være slik at hensynet til utdanningskvaliteten og de ansattes tid til forskning sikres. Det er et mål å knytte sammen flere av de nasjonale strategiske virkemidlene i internasjonal forskning og utdanning og en vil arbeide for deltakelse i programmer som fremmer en slik kobling. Kvoteordninger er med i universitetets mål om å styrke utviklingsrelatert forskning og kompetansebygging.

Virksomhetsmål og styringsparametre innenfor sektormål 2 for UiB:

Virksomhetsmål:
Universitetet i Bergen har som hovedmål for forskningen: å ha og fremme grunnleggende forskning av høy kvalitet i bredden av universitetets fagdisipliner

Vurdering: Faglig kvalitet skal prioriteres i alle fagmiljø. Den aller viktigste ressursen er de ansattes forskningstid. Universitetet har et spesielt ansvar for grunnforskningen, og det er særlig viktig å legge til rette for frie, nysgjerrighetsdrevne prosjekter. I 2012 innrettes tiltak for dette formålet. De vitenskapelige ansatte trenger ressurser for å utnytte forskningstiden. Det

er nødvendig med ekstern forskningsfinansiering og av stor betydning at fagmiljøene gjør det godt i den nasjonale og internasjonale konkurransen om forskningsmidler.

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Antall publiseringspoeng per ansatt per år
- Uttelling i konkurransen om frie midler i NFR og ERC
- Antall kompetente søkere, og andelen utenlandske søkere, per utlyst vitenskapelig stilling
- Evaluering og forbedring av samarbeidet med utenlandske universiteter

Vurdering: Universitetet skal fremme internasjonal publisering og oppnå gode resultater i konkurranse om frie midler i Norges forskningsråd, European Research Council og å få nye sentre for fremragende forskning. Det foretas ulike analyser av tidsserier for vitenskapelig publisering og sitering ved universitetet. Publiseringspoeng og siteringsindekser er viktige uttrykk for universitetsforskningens resultater, selv om resultatene også kommer til uttrykk på andre måter, og selv om det er store utfordringer med å telle publiseringspoeng slik at alle publikasjoner gir tilfredsstillende uttelling. Gjennomsnittlig årlig publisering er over 0,9 poeng per ansatt, men det er rom for økning. I følge den anerkjente QS-rangeringen er UiB blant de 100 fremste universitetene i verden i siteringer per ansatt. Med et globalt arbeidsmarked for vitenskapelig ansatte er det muligheter for internasjonal rekruttering, men også for at forskerne ved UiB er attraktive ved utenlandske universiteter. For fortsatt sterk rekruttering og ivaretagelse av dyktige medarbeidere, kreves satsing på kompetanse for rekruttering, praktisk tilrettelegging og språk. Høyere utdanning og forskning er del av en verdensomfattende nettverk preget av både internasjonalt samarbeid og konkurranse. Forskning og utdanning skjer i økende grad på internasjonale arenaer og mellom internasjonale aktører og det er viktig å videreutvikle dette samarbeidet.

Virksomhetsmål og styringsparametre for forskerutdanning UiB:

Virksomhetsmål

Å ha og fremme forskerutdanning av høy kvalitet med tett kobling til forskningen i grunnmiljøene

Vurdering: Universitetet skal arbeide med å fornye og styrke kvaliteten i forskerutdanningen i tråd med doktorgradsopplæringen internasjonalt. Et hovedprinsipp er at stipendiatene knyttes til aktive forskningsmiljø og deltar i lokale, nasjonale og internasjonale forskerskoler. Rekrutteringsstillinger fordeles midlertidig til fakultetene for 4 år og i 2012 ble 52 rekrutteringsstillinger refordelt etter denne ordningen. Stipendiatstillinger fordeles mellom strategiske satsingsområder og faglig bredde. MNT-fagene er prioritert også i 2012. Fakultetene skal implementere kvalifikasjonsrammeverket innen 2012.

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Kandidatenes gjennomføringstid
- Antall stipendiatstillinger knyttet til eksterntfinansierte prosjekter
- Andelen av doktorgradskandidatene som har utenlandsopphold
- Evaluering og forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene

Vurdering: Årlige framdriftsrapporter og midtveisevaluering er tiltak i handlingsplanen for forskerutdanning for å vurdere fremdrift og hjelpe kandidaten i å identifisere områder som krever oppfølging. Fakultetene ser utfordringer i at eksternt tilsatte kandidater har lavere progresjon enn UiB-tilsatte. Det er bekymringsfullt i forhold til rekrutteringen til forskerutdanningen at universitetet har en nedgang i eksternt finansierte stipendiatstillinger

og dette området vil ha særlig oppmerksomhet i 2012. For å ivareta kvaliteten i forskerutdanningen er det viktig kandidatene inngår i et internasjonalt forskermiljø og at det legges til rette for et lengre utenlandsopphold som en del av doktorgradsløpet. Evaluering og forbedring av veiledningsoppleggene for doktorgradskandidatene vil også bli prioritert i 2012.

Samfunnskontakt og formidling

Forskere har en særlig forpliktelse til å dele kunnskap med omverdenen og bidra til informert offentlig ordskifte og kunnskapsbasert samfunnsutvikling. Formidlingen skal være aktuell og synlig i samfunnsbildet, og universitetets forskere skal kunne bidra som premissleverandører i samfunnsdebatten. Formidlingen skal gi allmennheten innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater.

Som oppfølging av universitetets handlingsplan for forholdet til omverden, tildelingsbrevet fra departementet for 2011 og dialog med departementet, som i etatsstyringsmøtet i april 2011, har universitetet oppnevnt et råd for samfunnskontakt. Rådet skal drøfte utviklingen av forskningsuniversitetets rolle i regionen, strategier for samarbeid med arbeidslivet og gi råd til universitetet om forholdet til omverden. Rådet skal drøfte utkast til universitetets strategi for kontakten med arbeidslivet i møte i april 2012.

Universitetet deltar i samarbeid med TV2 og andre medieaktører i et prosjekt for å utrede en medieklynge i Bergen som kan bli møtested for akademisk og mediebransjen. Det vurderes å være gode forutsetninger for å skape et miljø for praktisk medieutdanning og praksisnær forskning som er unikt ikke bare i Norge, men i Norden. Avklaring av planene for etablering medieklyngen forventes i første halvår av 2012.

Videreutvikling av publiseringskanaler er viktig i 2012. Med over 2000 vitenskapelige publikasjoner årlig, er UiB av de viktige forskningsformidlerne i Norge. Kombinasjonen av forskning og forskningsbasert utdanning ved forskningsuniversiteter er en forutsetning for god formidling til samfunnet. I 2012 skal dette kjennetegnet ved universitetet profileres. Samtidig skal kommunikasjonen med omverdenen legge spesiell vekt på nødvendigheten av å prioritere kvalitet i utdanning og forskning.

I 2012 skal formidlingen styrkes. Viktigste er den økte satsingen på web, med webprosjekt og sterkere innsats for formidling via web med tekst og levende bilder og sterkere satsing på sosiale medier. En ny teknologisk løsning for universitetets nettsider implementeres gradvis i 2012 og 2013. Det arbeides med utviklingsprosjekter for å presentere undervisning ved UiB i digitale formater (Dig UiB). Opphavsrettslige spørsmål avklares før formidling utvikles videre.

Universitetet ønsker å styrke den internasjonale profileringen. Fra og med 2012 vil UiB årlig produsere et eget engelskspråklig forskning- og utdanningsmagasin for å profilere faglig utvikling ved UiB, forskningsresultater og – metode. I tillegg vil websidene internasjonale dimensjon styrkes med økt satsing på publisering på engelsk. UiB vil styrke internasjonal forskningsformidling med publisering av engelskspråklige forskningsnyheter med TV på web.

Universitetet vil satse ytterligere på Forskningsdagene i 2012, med bruk av ressurser, program og samarbeid med andre institusjoner for å styrke universitetets formidlingsinnsats. UiB vil satse på mer kommunikasjon mellom dem som arbeider med formidling ved universitetet og utvikle møteplassene for formidlingsvirksomheten. Koordineringen mellom tiltak som bidrar til økt formidling, Christiekonferansen og Christieprisen, Holbergprisen, Holbergprisen i skolen og Forskningsdagene fortsetter. Magasinet Hubro gis til alle elever i videregående skole i Hordaland. Målet er å doble antall abonnenter fra 5000 til 10 000.

UiB vil sørge for en best mulig gjennomføring av Christiekonferansen i 2012 og forberede Christiekonferansen 2013. I 2012 videreutvikles samarbeid et med NTNU og andre om Idéportalen. Prosjektet skal øke kontakt mellom studenter og arbeidslivet gjennom

studentoppgaver. UiB vil øke synligheten i eksterne sammenhenger, som ved å delta ved seminarer og konferanser. I 2012 vil nettportalen for alumnusvirksomheten reorganiseres.

Spesielle innsatsområder i 2012:

- Videreutvikle Forskningsdagene
- Styrking av formidling og profilering, blant annet universitetets websider
- Utvikle Idéportalen

Målstruktur:

Sektormål 3 fra KD:

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Vurdering: Gjennom engasjert, saklig og moderne formidling og kommunikasjon skal universitetet framstå som internasjonalt anerkjent forskningsuniversitet, og som ett av de beste og mest interessante studie- og forskningsstedene i Norge. Forskningsmiljøene skal dele resultater fra nasjonal og internasjonal forskning. Universitet har en rekke virkemidler for utstrakt formidling. Målet er å gjøre forskningsresultater i størst mulig grad tilgjengelig for alle gjennom åpen publisering, egenarkivering i åpne institusjonelle arkiver og tilgjengeliggjøring av forskningsdata. I 2012 planlegges tiltak for å styrke profileringen av forskningen ved UiB nasjonalt og internasjonalt. En arbeidsgruppe gjennomgikk i 2011 universitetets policy og ordninger for open access. Arbeidsgruppens anbefalinger vil bli vurdert med tanke på oppfølging i 2012. Innsatsen for å kommersialisere forskningsresultater og stimulere til entreprenørskap skal styrkes.

Kvantitativt styringsparameter fra KD:

Andel inntekter fra bidrag og oppdragsfinansiert virksomhet (BOA) utenom EU og NFR.

Vurdering: Eksterne inntekter er viktig del av forskningsfinansieringen og universitetets inntekter har økt betydelig de siste årene. UiB er den institusjonen i NUFU-programmet som har flest tildelinger, NUFU støtter samarbeidsprosjekter med partnerinstitusjoner i sør. Det regionale samarbeidsorganet styrker faglig samarbeid i helseregionen. Inntekter fra Kreftforeningen er et svært viktig bidrag for å styrke kreftforskning innenfor medisin og realfag. Inntekter fra næringsliv og private, som fond og stiftelser, har økt de siste årene. Dialog med aktuelle finansieringskilder og støtteapparat til forskningsmiljøene i slike prosesser skal videreutvikles i 2012. I vurderingen av ambisjonsnivå er det viktig å ha med at selv om eksterne inntekter er viktige og i stadig større grad nødvendige for universitetets forskning, gjelder de overordnede hensynene til fri og uavhengig forskning som prinsipper for hvilke typer eksterne inntekter det er særlig ønskelig å oppnå.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Vurdering: Universitetet ønsker å styrke sin rolle og omdømme som partner i et attraktivt, kunnskapsintensivt kultur-, samfunns- og næringsliv. Det er viktig å tydeliggjøre den gjensidige forståelsen for partnernes forskjellige roller, funksjoner og mål i samarbeidet med omverden. Arbeidet i Rådet for samfunnskontakt, Christiekonferansen og med å videreutvikle gode systemer for alumnusvirksomhet er særlig viktig for å styrke relasjonene til omverden.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:

Fleksibel utdanning

Vurdering: Universitetet skal i 2012 vedta fremtidig organisering av etter- og videreutdanning og vil vurdere å utarbeide en egen handlingsplan for EVU. Prosjektet DigUiB har særlig

prioritet i 2012 og skal gi større tilgjengelighet for undervisning med tekniske og organisatoriske løsninger.

Virksomhetsmål og styringsparametre innenfor sektormål 3 for UiB:

Virksomhetsmål:

Å formidle innsikt i vitenskapelig tenkning, metoder og resultater for å styrke et fritt, kritisk og åpent offentlig ordskifte og en kunnskapsbasert samfunnsutvikling

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Antall registrerte populærvitenskapelige arbeidere
- Antall kommersialiseringsprosjekter i BTO
- Forbedre oppleggene for alumnuskontakt
- Gjennomføre planene for ny aula

Vurdering: Universitetets uavhengige kunnskap, bygd på langsiktige forskning, gjør institusjonen viktig for et levende demokrati og for utviklingen av framtidens kultur-, nærings- og samfunnsliv. Den populærvitenskapelige aktiviteten står sentralt i arbeidet for å tilgjengeliggjøre kunnskap og skape forståelse for universitetets rolle og egenart. Det er et mål å øke antall kommersialiseringsprosjekter i 2012. Samtidig må det sikres at den faglige virksomheten ved universitetet er offentlig tilgjengelig, fri fra særinteresser og økonomiske bindinger. Tilrettelegging for kommersiell utnyttning av forskningsresultater inngår i universitetets samfunns- og formidlingsansvar, ved hjelp av Bergen teknologioverføring AS, som eies av UiB, Helse Bergen og Havforskningsinstituttet. Alumnusarbeidet under omlegging ved UiB. Det arbeides målrettet med å etablere tiltak i alle miljøer, rekruttere flere alumnus og utvikle en ny alumnusportal. Arbeidet med universitetets nye aula er helt sentralt for å styrke samspillet mellom universitetet og omverden, og i 2012 vil ambisjonene for aulaen og organiseringen av aktiviteten bli ytterligere konkretisert.

Organisasjon og ressurser

Medarbeiderne er sammen med studentene Universitetet i Bergens viktigste ressurs. Arbeidsmiljøet og universitetssamfunnet skal preges av gjensidig forståelse for de ulike ansattes forskjellige roller og funksjoner. Alle ansatte skal kunne oppleve at de er viktige bidragsyttere i arbeidet med å nå universitetets felles mål.

Universitetet skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen med god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning som tar hensyn til institusjonens prioriteringer. Universitetets bygninger og leide arealer er rammebetingelser for forskning, undervisning og formidling. Arealer skal prioriteres ut fra universitetets hovedoppgaver og strategi. Det er også viktig å videreutvikle moderne digital infrastruktur for utdanning, forskning og administrasjon der IKT-løsningene er velfungerende, brukervennlige og trygge.

Spesielle innsatsområder 2012

- Redusere andel midlertidige ansatte
- Implementere handlingsplan for likestilling (utvidet likestillingsbegrep)
- Etablere språktjenester og internasjonalt servicesenter
- Investering og vedlikehold av bygg
- Arealeffektivisering og energisparing
- Effektivisering av administrative tjenester

Antall midlertidig tilsatte i stipendiat- og postdoktorstillinger bør være høyt. Men ulike typer av uønsket midlertidighet identifiseres og analyseres, og arbeidet med å redusere uønsket midlertidighet fortsetter i 2012. Det er innført tertialvis rapportering til universitetsstyret om midlertidighet. Det gjennomføres systematisk gjennomgang av tilsettinger i midlertidige

engasjement for å avdekke og avvikle eventuell lovstridig bruk av midlertidige tilsetninger. Videre kartlegging og analyser konsentreres om tilfeller hvor det kan stilles spørsmål ved det reelle behovet for midlertidighet. Økningen i forskerkategorien er et uttrykk for at universitetet har fått mer i eksterne forskningsmidler enn de fast vitenskapelige ansatte kan håndtere. Ulike alternativer for å redusere bruken av midlertidige tilsetninger i eksternt finansierte prosjekter skal konsekvensvurderes.

Rapporteringen av personaldata til DBH ble gjennomgått og forbedret i 2011. I 2012 følges arbeidet opp ved at det legges til rette for å kunne hente systematiske data om personaldata som også er sammenlignbare med det som rapporteres til DBH. Det er viktig å ha riktige og opplysende nøkkeltall det gir mening i å følge utviklingen av.

Kriteriene for bierverv skal gjennomgås med sikte på å klargjøre reglene for sidegjøremål og tydeliggjøre ansvaret den ansatte har for å rapportere. Gjennom personalsystemet Paga skal det legges til rette for at den ansatte selv skal kunne søke og rapportere sidegjøremål ut fra universitetets regler slik at det til enhver tid er en oppdatert oversikt over bierverv.

Etablering av et servicesenter og bedre tjenester for internasjonalt rekrutterte ansatte er viktig for å imøtekomme kartlagte behov blant en økt andel utenlandske ansatte ved universitetet. En større satsing på språktjenester knyttet til den internasjonale virksomheten og bedring av språkkompetansen er prioritert.

Det systematiske HMS-arbeidet ved UiB skal ytterligere prioriteres og styrkes. Revisjon av universitetets avvikrapporteringssystem gjennom prosjektet "Nytt system for HMS-relaterte avvik, ulykker og nestenulykker" skal implementeres.

Universitetets investeringer har vært betydelige de siste årene, som kombinasjon av midler fra grunnbevilgning, salg av eiendommer, utnyttelse av likviditetsrammen, ekstratildelinger og omdisponeringer innenfor årlige budsjetter. Å ta vare på universitetets realkapital er viktig og investering og vedlikehold av bygg er sentralt også i 2012. Samtidig er arealeffektivisering og energisparing viktig. UiB har utfordringer med hensynet til åpenhet og sikkerhet for ansatte og studenter.

Universitetet følger opp arbeidet med beredskap på ulike måter i 2012. Det skal legges til rette for øvelser og gjennomføres et pilotprosjekt for innføring av et beredskapssystem (CIM) som skal evalueres i løpet av første halvår.

Intern revisjon skal vurdere i hvilken grad systemer, rutiner, regler og intern kontroll er etablert innenfor ulike områder, at de utnyttes og fungerer. Internrevisjonen utøves etter årsplan behandlet i styret. I 2012 planlegges tilsyn om bierverv og sidegjøremål, IT-sikkerhet og tilgjengelighet, forvaltning og sikring av interesser knyttet til patenter og gjennomgang av samhandling og samarbeidsavtaler med instituttsektoren og prising av tjenester som ytes til instituttsektoren. Ved Universitetet i Bergen gjennomføres internrevisjon av eksterne revisjonsfirma som kjøp av tjenester. I første halvår vurderes det om det er mest hensiktsmessig å fortsette å kjøpe revisjonstjenester etter konkurranse, eller om det skal tas initiativ til at universitetet etablerer en internrevisjon som ivaretar denne viktige oppgaven.

Målstruktur:

Sektormål 4 fra KD:

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Vurdering: Universitetet skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen med god intern kontroll og effektiv ressursforvaltning ut fra institusjonens prioriteringer. Å ivareta universitetets

verdier er viktig og investering og vedlikehold av bygg og uteområder er prioritert. Universitetet arbeider for oppgradering av bygningsmassen. Eldre uhensiktsmessige bygg selges og midler fra salg brukes til modernisering av andre bygg. I 2012 er det prioritert å arbeide for mer effektiv arealutnyttelse og reduksjon av driftskostnader, som utgifter til energi. Ved å synliggjøre ressurser som brukes til administrasjon og ulike felles tiltak, er målet å bidra til større åpenhet og å tydeliggjøre prioriteringer og konsekvenser som utgifter til fellestiltak.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:
Langsiktig økonomisk planlegging.

Vurdering: De budsjettmessige prioriteringene de siste årene har hatt som målsetting å gi best mulige rammebetingelser for universitetets forskning og utdanning. Dette er fulgt opp med styrking av basisbudsjettene ved flere fakulteter. Fakultetenes basisbudsjetter er styrket ved tilførsel av basisbevilgning for nye studieplasser. Fra 2011 videreføres 75% av de insentivbaserte komponentene i departementets finansieringssystem fra institusjonsnivå til fakultetene. Dette innebærer at større andeler av gevinstene for oppnådde resultater kommer fakultetene til gode. Fakultetene får økte gevinster når resultatene forbedres, samtidig øker risikoen for svingninger i resultatene.

BOA-inntektene er viktige som del av universitetets samlede ressurser. I budsjett 2012 er UiB-modellen for dekningsbidrag justert slik at de eksisterende satsene økes noe, for å få en trinnvis tilpasning til de nye og høyere satsene som er ventet. En ressursgruppe for BOA-aktivitet skal identifisere risikoområder og foreslå revisjoner av regelverk og rutiner knyttet til denne aktiviteten. Det er risikofaktorer både relatert til håndtering av BOA-aktivitet og i samspillet med aktivitet finansiert over grunnbevilgningen.

Kvalitativ styringsparameter fra KD:
Robuste fagmiljøer.

Vurdering: Universitetet vil prioritere å tilrettelegge for tilstrekkelig forskningstid, for gode forskningsvilkår og ressurser for at forutsetningene for høy faglig kvalitet og fremragende forskning blir best mulige. Selv om norske universiteter er blitt mer og mer avhengige av en ekstern forskningsfinansiering fra nasjonale og internasjonale kilder, er bevilgningen over statsbudsjettet den viktigste finansieringskilden. Universitetet i Bergen arbeider for balanse mellom frie grunnforskningsmidler og midler til de tematiske satsingene kanalisert gjennom Forskningsrådet, EU-systemet og fra andre kilder. For å nå universitets mål, er det sentralt at det er tilstrekkelig forskningstid i alle vitenskapelige stillinger og balanse mellom antall stipendiater, postdoktorer og fast vitenskapelig personell. Fra 2010 til 2011 var det nedgang i rekrutteringsstillinger og undervisnings- og forskerstillinger, og andelen faglige stillinger er redusert i forhold til administrative stillinger. Forholdet mellom administrative og vitenskapelige årsverk overvåkes. Det er viktig å ha stor oppmerksomhet om dimensjonering av kjerneoppgaver og støttefunksjoner.

Kvantitativt styringsparameter fra KD:
Andel kvinner i dosent og professorstillinger.

Vurdering: I 2011 er 22,7 % av professorene kvinner, det har vært en positiv utvikling de siste årene, men for å oppfylle de overordnede målene i strategien er det viktig å arbeide med målrettede tiltak. Det er et mål at 50% av nytilsatte i alle vitenskapelige stillinger skal være kvinner og at andel kvinner innenfor kategorien skal være minst 40%.

Kvantitativt styringsparameter fra KD:
Andel midlertidig ansatte.

Vurdering: Ved UiB er normen at fast vitenskapelig ansatte skal ha kombinerte forsknings- og undervisningsstillinger, som professorer og førsteamanuenser. Det kan være midlertidig ansatte i slike stillinger, som ansettelse i vikariat. Årsverk utført av timebetalte ansatte, som forelesere og sensorer er det ved noen fakulteter gjennom årene brukt betydelige ressurser på, der det er vanskelig å rekruttere eller hvor det trengs kapasitet i begrensede perioder. Samtidig er det viktig å ha oppmerksomhet om alternative og mer langsiktige løsninger i for slike oppgaver. Det ansettes forskere for å bidra til midlertidige overkapasitet for forskning, med eksterne midler. Grunnbevilgningen brukes i liten grad til å finansiere forskerstillinger. Situasjonen ved UiB skiller seg fra den ved UiO og NTNU der midlertidige forskerstillinger også er finansiert av grunnbevilgningen. I 2012 er et mål redusert antall universitetslektorer. Utviklingen av forskerstillinger følges nøye, utviklingen må ses i sammenheng med utvikling i eksternt finansiert virksomhet. Fortsatt vekst i eksternt finansiert virksomhet kan gi planlagt vekst i midlertidige forskerstillinger, men det viktigste er å øke antallet stipendiat- og postdoktorstillinger med eksternt finansiering.

Virksomhetsmål og styringsparametre innenfor sektormål 4 for UiB:

Virksomhetsmål

Universitetet i Bergen vil ha høy kompetanse, godt samspill mellom faglige, administrative og tekniske ansatte og effektive arbeidsprosesser for å nå universitetets felles mål

Vurdering: Universitetskulturen skal preges av høy kompetanse og redelighet, åpenhet og fri meningsutveksling, effektive arbeidsprosesser og evne og vilje til å fremme felles mål og ambisjoner. Det skal vektlegges å ha tjenlige fora for åpen diskusjon. Arbeidsmiljøet skal ha stor takhøyde, være inkluderende, engasjerende og rettferdig, og det skal gjøre universitetet attraktivt som arbeidsplass. I 2012 er det viktig å følge opp strategi, revidere og konkretisere handlingsplaner for å tydeliggjøre universitetets felles mål for alle ansatte.

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Reduksjon av CO2-utslipp
- Andelen av bygningene som har universell utforming
- Reduksjon av antallet midlertidige stillinger utenom rekrutterings- og kvalifiseringsstillinger
- Omfanget av videreutdanning og kompetanseutvikling blant de ansatte

Vurdering: Å ivareta universitets miljøansvar gjennom klare mål for miljøarbeidet og med sterk oppmerksomhet om HMS, universell utforming og godt vedlikeholdte bygninger og uteområder er viktig i 2012. Både for studenter og ansatte skal det i større grad legges til rette for universell utforming av arbeidsplasser, studentarbeidsplasser og undervisningsrom. Det systematiske arbeidet med å redusere midlertidighet vil fortsette i 2012. Universitetet har i 2011 gjennomført et omfattende arbeid for å vurdere faglig profil og organisering av tilbudet innenfor etter- og videreutdanning, for å sikre et forskningsbasert tilbud forankret i grunnmiljøene som ivaretar både lokale og globale utfordringer. I 2012 skal dette arbeidet fullføres og det vurderes om det er behov for en egen handlingsplan for å følge opp dette arbeidet. Å legge til rette for gode karrieremuligheter med vekt på kompetanseheving, språkopplæring og karriereplaner skal prioriteres i 2012.

Museum og samlinger

Universitetet har i flere år rettet stor oppmerksomhet om den viktige strategiske ressursen og infrastrukturen for forskningen museet representerer. Universitetsmuseet er gjenstand for en særlig satsing som vil synliggjøre og styrke museets posisjon som arena for forskning. Det arbeides videre med stor innsats for å rehabilitere monumentalbygningen. Forprosjektet pågår i regi av Statsbygg. Universitetet har aktiv brukermedvirkning og har forskuttet midler til forprosjektet i 2012. Målet er at aulaen i sørfløyen blir ferdig og del av grunnlovsjubileet i

2014. Prosjekteringen for resten av bygningen starter i 2012 og forprosjektet forventes å være klart i løpet av 2012. Hele bygningen skal være rehabilitert til 2017.

Målstruktur:

Sektormål 5 fra KD:

Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet skal bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

Vurdering: Universitetsmuseet i Bergens virksomhet spenner over forskning, innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling innenfor museets fagfelt; arkeologi, antropologi, kunst- og kulturhistorie; botanikk, geologi og zoologi. Forskningen er forankret i de vitenskapelige samlingene. Universitetsmuseet har forskning innenfor kultur- og naturvitenskapelige fag og forskning på tvers av fagområdene

Kvantitativt styringsparameter:

Andel av samlingene og objektene som er tilfredsstillende sikret

Vurdering: I fasen med rehabilitering av monumentalbygget må samlinger og objekter knyttet til de naturhistoriske samlingene flyttes ut og sikres på annen måte. Universitetsmuseet flytter i løpet av 2012 samlingene sine inn i Hansahallen. Dette er en fjellhall som oppfyller krav til sikkerhet mot både brann, tyveri, skadeverk, oversvømmelse og vannskade. Det skal blant annet støpes vegger mot resten av fjellanlegget og monteres tunnelduk i himling. Tak høyden er på over 9 meter, og muliggjør reolsystemer i 3 etasjer. Leieavtalen er inngått for 20 år, med mulighet for forlengelse.

Kvantitativt styringsparameter:

Andel av samlingene/objektene som er tilfredsstillende bevart

Vurdering: Magasinet i Hansahallen er å oppfatte som et eksternt magasin som ikke skal ha faste arbeidsplasser. Med dette tiltaket har universitet gått fra en situasjon med svært dårlig egnede magasiner, som påpekt av Riksrevisjonen, til å oppfylle alle krav.

Forslag til virksomhetsmål og styringsparametre innenfor sektormål 5 for UiB:

Virksomhetsmål

Universitetet i Bergen skal videreutvikle Universitetsmuseet med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum

Vurdering: Fra august 2012 stenger Universitetsmuseet den naturhistoriske delen av museet og vil være stengt til 2017. Rehabiliteringen av museumsbygningen gir UiB en unik anledning til å revitalisere utstillingene, samtidig som de vitenskapelige samlingene sikres. Alle gjenstander i den naturvitenskapelige delen av museet må flyttes ut, prepareres og konserveres på nytt før de eventuelt flyttes tilbake etter rehabiliteringen. Universitetsmuseet har etablert et eget prosjekt med internasjonal deltakelse for å utforme nye utstillinger.

I 2012 skal UiB ha framgang særlig på følgende styringsparametre:

- Antall publiseringspoeng blant museets vitenskapelig ansatte
- Omfanget av digitalisering av samlingene
- Utvikle helhetlige planer for museumshagen
- Gjennomføre planene om rehabilitering av museumsbygningen

Vurdering:

Det er viktig å fremme museet som en arena for forskning og tiltak for å fremme vitenskapelig publisering skal prioriteres i 2012. Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Digitalisering av samlinger og tilrettelegging for internett er viktig for å tilgjengeliggjøre samlingene for den interesserte allmennhet. Musehagen inneholder 3000 forskjellige arter og er en viktig del av museets samlede faglige aktiviteter. I 2012 vil det bli nedsatt arbeidsgrupper for å sikre en helhetlig utvikling av hagen. Den monumentale museumsbygningen skal i 2014 framstå som Universitetet i Bergens fremste institusjonelle symbol og viktigste møteplass for kultur, formidling og representasjon, for universitetet og for byen. Rehabiliteringen skal framheve byggets antikvariske kvaliteter, historiske betydning og unike vitenskapelige og museale rolle i Bergen, på Vestlandet og i Norge, og samtidig virke som en bro mot ny vitenskap og moderne museale uttrykk. Den nye aulaen skal stå klar til feiringen av grunnlovens 200-års jubileum, 150 år etter at grunnsteinen til museet ble lagt. En av de store utfordringene i dette prosjektet er de tekniske forholdene i bygningen. Utfordringer knyttet til inneklimate, belysning og elektrisitet har ført til at flere gjenstander ikke har vært tilgjengelige for publikum. Et av målene er å oppgradere bygningen til dagens museumsstandard for inneklimate og publikumsadkomst. Utfordringen er å tilpasse disse endringene til den fredede bygningen.

Samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon (SAK)

Universitet i Bergen vil bidra til hensiktsmessig arbeidsdeling med lokale, regionale og nasjonale institusjoner innenfor forskning og utdanning. Universitetet er involvert i UH-nett Vest og TeknoVest. Samarbeidet i UH-nett Vest styrker samarbeidet mellom universitetet og høyskolene på Vestlandet. Institusjonene skal evaluere erfaringene med nettverket i 2012.

Det er ønske om å utvikle samarbeidet med NHH, som har grunnforskning i bredden av sine fagtilbud og som tilbyr forskningsbasert utdanning. I 2012 videreføres samarbeidet om Bergen senter om konkurransepolitikk, (BCCLE). Denne og andre faglige møteplasser er viktige for å utvikle Bergen som forskningsby.

Universitetets eierskap i forskningsselskaper og institutter er viktig og det prioriteres å bidra til innsats for å få større og mer robuste forskningsmiljø i Bergen og på Vestlandet, som for å styrke rekrutteringen av forskere og for å uttelling i konkurranse om eksterne midler.

Gjennom mange og store forskningssatsinger i regi av EU og Forskningsrådet er det et omfattende samarbeid mellom ulike fagmiljø ved flere av landets universiteter og høyskoler. Forskningsuniversitetene har flere fellestrekk og har et særlig ansvar for å vurdere faglig samarbeid og nasjonal arbeidsdeling seg imellom.